

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 8C/38/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816200874
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Dušáková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2016:7816200874.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Jarmilou Dušákovou, v právnej veci navrhovateľa: Slovak Telekom, a.s., IČO: 35 763 469, so sídlom Bajkalská 28, Bratislava, právne zastúpený JUDr. Oliverom Balážom, advokátom, so sídlom Zámocká 10, Bratislava, proti odporkyni: Q. L., narodená XX.XX.XXXX, bytom Č. K. XX, XXX XX Č. K., o zaplatenie 199,23 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a .

Súd konanie o zaplatenie sumy 45,- Eur z a s t a v u j e .

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa pôvodne podaným návrhom zo dňa 25.06.2015 doručeným tunajšiemu súdu dňa 09.07.2015 domáhal, aby súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť mu sumu 355,58 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 355,58 Eur od 10.04.2015 do zaplatenia, všetko z titulu neuhradených faktúr za poskytnuté služby elektronickej komunikácie, v zmysle Zmluvy o poskytovaní verejných služieb uzavretou medzi navrhovateľom a odporkyňou za obdobie mesiacov september až november 2014 vrátane, a to v úhrnnej výške 156,35 Eur a zmluvnej pokuty vo výške 199,23 Eur. Keďže odporkyňa žalovanú sumu riadne a včas neuhradila a doposiaľ dlžnú sumu nevyrovnala, navrhovateľ trval na návrhu v celom rozsahu. Zároveň sa domáhal aj náhrady trov konania.

Súd rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 8C/246/2015-31 zo dňa 24.11.2015 zaviazal odporkyňu k zaplateniu sumy vo výške 156,35 Eur istiny s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 10. 04. 2015 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 5,- Eur, počnúc mesiacom január 2016, vždy do 28. dňa toho-ktorého mesiaca vopred, pod hrozbou straty výhody splátok, v prípade nezaplatenia jednej splátky. Súd konanie o zaplatenie 199,23 Eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania za obdobie od 10. 04. 2015 do zaplatenia vylúčil na samostatné konanie, v ktorom rozhodne aj o trovách tohto konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.01.2016.

Predmetom tohto konania je zaplatenie sumy vo výške 199,23 Eur s prísl., z titulu neuhradenej zmluvnej pokuty odporkyňou, na základe Zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ktorá bola uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa - spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. a odporkyňou.

V predmetnom konaní o zaplatenie 199,23 Eur s prísl., t. j. zmluvnej pokuty, bolo vytýčené pojednávanie, ktorého sa navrhovateľ aj odporkyňa zúčastnili.

Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní uviedol, že trvajú na zaplatení zmluvnej pokuty vo výške 199,23 Eur s prísl. z dôvodu, že táto zmluvná pokuta nebola neprimerane vysoká voči záväzku, ktorý zabezpečovala (záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu). Právny zástupca poukázal na skutočnosť, že odporkyňa v podstate potvrdila, že hneď prvú faktúru po podpísaní zmluvy neuhradila, teda nastali účinky, ktoré boli vopred dohodnuté a to, zaplatiť zmluvnú pokutu. Ďalej uviedol, že by bolo minimálne nespravodlivé, ak by odporkyňa získala do vlastníctva mobilný telefón, ktorého vlastníkom bol navrhovateľ a ten ho odpredal za zľavnenú cenu odporkyni. Navrhovateľ mobilný telefón odpredal odporkyni za nižšiu cenu, ako ho on odkúpil, teda nadobudol. Mobilný telefón bol od výrobcu nový, nepoužívaný. Avšak právny zástupca nevedel uviesť presnú kúpnu cenu. Poukázal však na konania, v ktorých si navrhovateľ obdobne uplatňoval zmluvnú pokutu a tieto jeho nároky boli priznané, keď súdy konštatovali, že sa nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku v súvislosti s degresívne dohodnutou zmluvnou pokutou, ako je to aj v predmetnom konaní.

Odporkyňa na pojednávaní uviedla, že so zaplatením zmluvnej pokuty nesúhlasí a nie je ochotná ju zaplatiť, nakoľko nebola oboznámená so zmluvnými podmienkami Slovak Telekom, zmluvné podmienky sa nedali prečítať, pretože boli písané veľmi drobným písmom, dokonca boli rozmazané písmena a výslovne ústne nebola upozornená na akúkoľvek sankciu. Zamestnanci Slovak Telekomu neoboznamujú zákazníkov s podmienkami zmluvy. Čo sa týka poskytnutých služieb, ktoré neboli doposiaľ uhradené, odporkyňa prejavila ochotu splácať svoj nedoplatok po 5,- Eur / mesačne. K svojim majetkovým pomerom uviedla, že sú 10 - členná rodina (majú 7 maloletých detí a jedno dospelé dieťa), ich spoločný mesačný príjem je 530,- Eur, z toho za podnájom platia 340,- Eur, okrem toho majú aj iné výdavky a tiež exekúcie. Na živobytie im tak ostáva veľmi málo, pričom im vypomáhajú aj rodičia.

Ďalej uviedla, že od januára 2015 platila poplatky za internet a Magio okolo 25,- Eur a navyše platila spoločnosti Telekom po 30,- Eur, čo si dohodla s pracovníčkou spoločnosti Telekom v predajni a keďže si bola vedomá toho, že má nejaké nedoplatky za telekomunikačné služby, dotazovala sa, či ich môže uhradiť na účet, ktorým platila aj za internet a Magio, čo jej bolo odsúhlasené. Týmto mala za to, že uhradza zároveň aj poplatky za telekomunikačné služby resp. nedoplatky za telekomunikačné služby. Koncom mája resp. začiatkom júna jej prišlo oznámenie, že má preplatok za internet a Magio Sat a potom od júna platila už len 30,- Eur za telekomunikačné služby. Takto splácala asi do augusta po 30,- Eur za telekomunikačné služby, keďže to zodpovedalo podľa jej prepočtov dlžnej sume, ktorú mala z titulu neuhradených telekomunikačných služieb. Následne však bola podaná žaloba na súd o zaplatenie nedoplatkov za telekomunikačné služby a to napriek tomu, že za tieto služby platila. Dodnes nevie, na čo sa použili tie splátky, ktoré uhradza po 30,- Eur za telekomunikačné služby od januára do augusta 2015.

Uviedla, že je pravdou, že po uzavretí zmluvy nebola schopná splácať všetky faktúry za telekomunikačné služby, pretože sa dostala do vážnej nepriaznivej finančnej situácie a nebolo z čoho splácať. Od januára 2015 ale pravidelne mesačne splácala aj nedoplatok.

Právny zástupca navrhovateľa poukázal na to, že odporkyni zostal telefón, ktorý užíva a to napriek tomu, že porušila podmienky zmluvy. Zdôraznil, že zmluvná pokuta bola dohodnutá v zmysle platných predpisov Občianskeho zákonníka, bola dohodnutá degresívne, t. z. plynutím času, teda určitým časom by sa jej výška znižovala, s tým, že na konci dohodnutej doby už výška zmluvnej pokuty by bola nulová. Uviedol ďalej, že zmluva bola uzavretá písomne, teda odporkyňa si mohla prečítať všeobecné zmluvné podmienky, ktoré podpísala. Právny zástupca k tejto skutočnosti uviedol, že je to len subjektívny názor odporkyne, že si tieto zmluvné podmienky nemohla prečítať.

Po doplnení listinných dôkazov o platby uhradené odporkyňou za obdobie od 22.07.2014, navrhovateľ čiastočne žalobný návrh v časti o zaplatenie 45,- Eur s prísl., zobral späť. Trval na návrhu, čo do zaplatenia sumy 154,23 Eur, úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne z dlžnej sumy od 10.04.2015 do zaplatenia s tým, že v späťvzatej časti žiadal konanie zastaviť. Zároveň sa domáhal náhrady trov konania.

Súd sa ďalej oboznámil s dôkaznými listinami, ktoré sú súčasťou spisu - pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 8C/246/2015, rozsudkom zo dňa 24. 11. 2015 tunajšieho súdu právoplatným, dňa 11. 01. 2016, Zmluvou o poskytovaní verejných služieb, Dodatkom k Zmluve o poskytovaní verejných služieb, neuhradenými faktúrami, písomným stanoviskom navrhovateľa, všeobecnými podmienkami pre poskytovanie verejných služieb prostredníctvom mobilnej siete spoločnosti Slovak Telekom, rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/174/2011-21 zo dňa 30.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského

súdu v Prešove z 23.5.2012 č. k. 3Co/26/2012, rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo 6.12.2011 č. k. 4C/162/2011-28 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.3.2012 č. k. 16Co/32/2012-46, ako aj ďalšími dôkaznými listinami, ktoré sú súčasťou spisu.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa o zaplatenie 154,23 Eur, t. j. zmluvnej pokuty s prísl., je nedôvodný a neopodstatnený.

Podľa § 544 ods. 1 zákona č. 40/1964 Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len "OZ"), ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. (§ 544 ods. 2 OZ)

Ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále). (§ 544 ods. 3 OZ)

Podľa § 545a OZ, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/174/2011-21 zo dňa 30.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 23.5.2012 č. k. 3Co/26/2012 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Bardejov zo 6.12.2011 č. k. 4C/162/2011-28 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.3.2012 č. k. 16Co/32/2012-46.

Podľa § 53a ods. 1 OZ, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a OZ je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: "Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok." (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ;

absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ ; „z neplatného právneho úkonu“). Navyše, zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednanania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejмый a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosťou rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky MostazaClaro, C 168/05, bod 25, OcéanoGrupoEditorial SA C 240/98-C 244/98).

Zmluvné podmienky, zaväzujúce odporkyňa na zaplatenie zmluvnej pokuty v uplatnenej výške 154,23 Eur, sú pre rozpor s ustanovením § 53 OZ neplatné, pretože spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech odporkyne ako spotrebiteľky. Zmluvné podmienky ohľadom zmluvnej pokuty neboli individuálne dojednané, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti súdu, ktorý rieši stovky sporov, kde vystupuje navrhovateľ a uplatňuje si právo na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zmluvy o pripojení sa líšia svojim obsahom len v údajoch o spotrebiteľovi, programe služieb, aktivovaných službách, výške zľavnených mesačných paušálnych poplatkoch, dobe viazanosti a zmluvnej pokute. Tieto zmluvy sú formulárovými zmluvami, do ktorých sa údaje dopisujú. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by boli zmluvné podmienky individuálne dojednané.

Odporkyňa ako spotrebiteľka sa Zmluvou o pripojení zaviazala zaplatiť zmluvnú pokutu celkovo vo výške 220,00 Eur za porušenie záväzku viazanosti, pričom nebola dohodnutá zmluvná pokuta pre navrhovateľa v prípade, že by on porušil ustanovenia zmluvy. Táto okolnosť spôsobuje nerovnováhu v zmluvných vzťahoch a jej neprijateľnosť, čo spôsobuje jej neplatnosť. Takéto dojednanie je v rozpore s ustanoveniami § 52 OZ a nasledujúcich. Navrhovateľ teda nemal právo na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktoré si uplatňoval spolu vo výške 154,23 Eur, keďže si ho uplatňoval na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Súd nepopiera význam zmluvnej pokuty, avšak v konkrétnom prípade sa jednalo o formulárovú zmluvu, kde zmluvná pokuta bola zapracovaná v texte zmluvy a odporkyňa nemohla ovplyvniť zmluvný vzťah v prípade, že sa rozhodla zmluvu uzavrieť. Zmluvné podmienky, a to zmluvná pokuta, neboli individuálne dojednané. Zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody, je aj sankciou. Spôsob jej dojednania a jej výška však musí plne rešpektovať zásadu rovnosti právneho vzťahu ako aj princíp proporcionality. Navrhovateľ ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. Podmienky, za akých dodávateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa. V štandardných formulárových zmluvách totiž dodávateľ pre spotrebiteľa v neprehľadnej, zložito formulovanej a miniatúrnymi písmenami písanej forme zapracuje

také zmluvné dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých dodávateľ predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa.

Súd pri zohľadnení všetkých týchto skutočností dospel k záveru, že dohoda účastníkov o zmluvnej pokute v Zmluve o poskytovaní verejných služieb je neprijateľná zmluvná podmienka, a preto je podľa ustanovenia § 53 ods. 5 OZ a aj podľa ustanovenia § 39 OZ neplatná.

Z vyššie uvedených dôvodov súd zamietol aj návrh na zaplatenie úrokov z omeškania zo zmluvnej pokuty z dôvodu, že sa jednalo o neprijateľnú zmluvnú podmienku, uplatňovanú v rozpore s ustanovením § 53a ods. 1 OZ.

Vzhľadom na späťvzatie časti žaloby čo do výšky 45,- Eur súd zo strany navrhovateľa, súd konanie v späťvzatej časti zastavil s poukazom na ustanovenie § 96 ods. 1/ O. s. p.

Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len "OSP"), keď súd žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, keďže navrhovateľ mal úspech len čiastočný a to v pôvodnom konaní (8C/260/2015) aj to len v nepatrnej časti, v tomto konaní bol v celom rozsahu neúspešný a odporkyňa si trovy konania neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd Košice prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ust. § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 42 ods. 3 OSP, pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.